

Samferdselsdepartementet

Medlem av:

Digital innsendelse

Dato: 28.03.25

Vår dato: 28.03.25

Høring – Forbud mot varsling av trafikkontroller

Norges Automobil-forbund (NAF) er positiv til at det foreslås mer effektive tiltak for å forhindre grove fartsovertredelser, kjøring i ruspåvirket tilstand og kjøring uten førerrett. Vi anerkjenner i den forbindelse også behovet for å gjennomføre mer effektive trafikkontroller og øke oppdagelsesrisikoen ved kontroller. Videre har vi forståelse for politiets utfordringer med å gjennomføre kontroller på en effektiv måte i dag, grunnet enkelte trafikanters bruk av diverse utstyr til varsling om trafikkontroll.

Når det vurderes å innføre ulike tiltak knyttet til forbud mot varsling av trafikkontroll, er det likevel viktig å hensynta grunnleggende prinsipper og regler, herunder internasjonale konvensjoner, som gir beskyttelse av den enkeltes integritet og personlige frihet. Her er det etter vårt syn ikke alle forslagene som er godt balansert opp imot enkeltpersoners grunnleggende rettigheter. Vi viser spesielt til forslaget om forbud mot å ha eller bruke app som kan varsle om trafikkontroll. Dette er et inngrep som vi ikke støtter.

Besittelse og bruk av særskilt utstyr

Vi støtter i utgangspunktet forslaget om forbud om besittelse og bruk av særskilt utstyr i bilen som varsler om trafikkontroll (unntatt applikasjon på mobiltelefon eller annen digital flate).

Vi ser at forslaget reiser en del prinsipielle spørsmål med hensyn til ytringsfrihet, i dette tilfellet retten til å motta ytringer (via det aktuelle utstyret) etter den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 10. Vi mener likevel at tiltaket vil være hensiktsmessig, at forslaget er godt begrunnet, og at forbudet kan håndheves uten at det i for stor grad griper inn i førerens eller bileierens råderett over bilen, i ytringsfriheten eller i den personlige frihet for øvrig.

Vi ser utfordringen ved at slike innretninger i dag også tilbyr andre hensiktsmessige tjenester i tillegg til varsel om trafikkontroll. Vi legger til grunn at tilbydere av slikt utstyr og tilhørende tjenester kan legge til rette

Postadresse:
Pb. 6682 Etterstad
NO-0609 Oslo

Gateadresse:
Skippergata 4
Oslo

Telefon:
23 21 31 00
Utland:
23 21 31 77

Bankkonto:
Drift: 5005.06.20600
IBAN: NO81 5005 0620 600
Medlem: 5005.06.20007
IBAN: NO87 5005 0620 007

Bankadresse:
DNB ASA
Pb. 1171 Sentrum
NO-0107 Oslo

Swift:
DNBANOKK

Foretak:
NO 944 383 832 MVA

for at utstyret kan brukes uten funksjoner som innebærer varsling av trafikkontroll, slik at ulempen for brukere av slikt utstyr kan minimeres.

Forbud mot tjenester som varsler om trafikkontroll

Vi er positive til at et forbud mot varsling av trafikkontroller retter seg mot tilbydere av varslingstjenestene. Vi støtter også et forslag om at et slikt forbud skal begrenses til kommersielle tilbydere av slike tjenester, og ikke omfatte private kommunikasjonskanaler. Man bør være forsiktig med å innføre forbud som griper inn i den alminnelige ytringsfrihet, og spesielt dersom tiltaket ikke er godt egnet til å understøtte formålet med tiltaket.

Her viser vi til drøftelsen i kapittel 3.3.5 der det fremgår følgende; «Videreformidling av trafikkontroller via private kommunikasjonskanaler, uten forretningsmessig formål, eksempelvis via sosiale medier har et betydelig mindre omfang og er ikke like systematisert, og vil derfor heller ikke være like utfordrende.»

Om bruk og nedlasting av app som kan varsle om trafikkontroll

NAF er imot forslaget om å innføre forbud knyttet til nedlasting (innehavelse) og bruk av app som kan varsle om trafikkontroll.

Forslaget om forbud mot å ha app som kan varsle om trafikkontroll innebærer en hjemmel for politiet til å føre kontroll med innhold som den enkelte borger har på sin mobiltelefon eller annen digital plattform. Et slikt forbud, og en slik kontroll med enkeltpersoners bruk av egen mobiltelefon mm, vil etter vårt syn fort komme i strid med grunnleggende regler til beskyttelse av borgeres privatliv i den europeiske menneskerettighetskonvensjon. Det er ikke tvilsomt at en lovhjemmel som gir rett til å føre kontroll med innhold som den enkelte borger har på sin mobiltelefon (eller annen digital plattform) er å anse som et vidtgående inngrep i privatlivet som er beskyttet av artikkel 8 i EMK.

Tiltaket vil antatt være nyttig for politiet som kontrollerende myndighet, og vil gjøre det enklere for dem å gjennomføre effektive trafikkontroller. Spørsmålet er imidlertid om situasjonen som tiltaket skal avhjelpe er så presserende at det er behov for et så inngripende tiltak. Spørsmålet er også om tiltaket er nødvendig, herunder om det er forholdsmessig sett opp imot omfanget av og alvorlighetsgraden av kriminalitet som tiltaket skal forhindre.

Etter vårt syn er det foreslåtte tiltaket ikke nødvendig og forholdsmessig sett opp imot den betydelige inngripen i privatlivet som forbudet innebærer. Vi viser til at andelen som antas å aktivt ta i bruk

varslingstjenester *for å unndra seg trafikk kontroll* er forholdsmessig lav sett i forhold til den store andelen av kjørende på veien. Vi viser også til at det er mulig å hindre varsling av trafikk kontroll via app på andre måter, gjennom et forbud mot å tilby kommersielle varslingstjenester.

Vår vurdering er at omfanget av kriminaliteten, grovheten av kriminalitet (unndra seg trafikk kontroll) og den samfunnsmessige interessen som tiltaket skal forhindre, ikke er tilstrekkelig til å begrunne en så vidtrekkende inngripen i den private sfære som et forbud mot innehavelse av app innebærer.

Vi stiller også spørsmålsteget ved hvordan et forbud mot å ha slike apper skal håndheves. Skal det gis rett for politiet til å gjennomføre kontroll av fører og passasjers mobiltelefon og andre digitale flater som ledd i alminnelig trafikk kontroll, på linje med promillekontroll o.l.? En slik praksis vil fort oppleves som uhensiktsmessig og uforholdsmessig, slik det også pekes på i høringsforslaget.

Nedlasting av app med slike tjenester har etter vårt syn ikke det samme straffverdige preget som en aktiv bruk av app med varslingstjeneste har. Her må det også tas i betraktning at applikasjoner kan ha slike varslingsfunksjoner inkludert, uten at det er en sentral del av deres tjenester, og uten at brukeren av appen har kjennskap til funksjonene. I høringen er det vist til Google maps og Apple maps som eksempel på slike apper. Besittelse av tjenesten vil derfor kunne være ubevisst og uten hensikt om å unngå trafikk kontroll. Dette gjør det ytterligere problematisk å gjøre det straffbart å inneha slike apper.

Vår anbefaling er etter dette at det ikke innføres et forbud mot å ha app som kan varsle om trafikk kontroll.

Særskilt om forbud mot bruk av app som varsler om trafikk kontroll

Et eventuelt forbud knyttet til varsling av trafikk kontroll via app på digitale plattformer, bør i høyden knytte seg til «bruk» av slike tjenester i den hensikt å unndra seg trafikk kontroll. Her må man imidlertid være svært nøye med å utforme et eventuelt forbud slik at det ikke gis utstrakt rett for politimyndighetene til å be om innsyn i en enkeltpersons digitale plattformer, uten at dette har sammenheng med mistanke om konkrete overtredelser av forbudet.

Vi har vanskelig for å se at et forbud mot bruk av slik app kan håndheves på en måte som sikrer at man ivaretar retten til privatliv etter EMK. Av denne grunn støtter vi heller ikke forslaget om forbud mot bruk av varslingstjeneste via app.

Vedrørende kort svarfrist i høringen

Vi tillater oss å bemerke avslutningsvis at høringen og spesielt forslaget om forbud mot app som kan varsle om trafikkontroll, reiser en del vanskelige prinsipielle spørsmål som krever en grundig behandling. Det er derfor uheldig at det er gitt en kort svarfrist i høringen.

Norges Automobil-Forbund

Janne Pedersen
Seniorrådgiver

